

Czarnorzecko-Strzyżowska Lokalna Grupa Działania

Korczyna

Wiśniowa

Krościenko Wyżne

Wojaszkówka

Frysztak

Strzyżów

Biuletyn LGD

WYDANIE SPECJALNE

EGZEMPLARZ
BEZPŁATNY

Konkurs: Najpiękniejszy ogród przydomowy - podsumowanie dwóch edycji

Przebieg konkursu

Przydatne porady laureatów

Prezentacja ogrodów

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Europa inwestująca w obszary wiejskie

Publikacja bezpłatna, współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 LEADER
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ISSN 2084-1620

„Najpiękniejszy ogród przydomowy” – dwie edycje Konkursu Ogrody niczym z bajki

Pomysł zorganizowania konkursu okazał się strzałem w „10”! Dwie edycje konkursu pokazały, że mieszkańcy obszaru objętego działaniem Stowarzyszenia Czarnorzecko-Strzyżowska Lokalna Grupa Działania lubią i potrafią pielęgnować swoje przydomowe oazy zieleni.

ANDRZEJ ŁAPKOWSKI

Pierwsza edycja konkursu odbyła się w pierwszej połowie sierpnia 2011 roku i cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców, którzy biorą udział w lokalnych konkursach ogrodowych. Wiele osób wzięło udział w konkursie po raz pierwszy.

W sumie napłynęło 32 zgłoszenia z 5 gmin: Strzyżów (15), Wiśniowa (9), Frysztak (4), Wojaszówka (3) i Korczyzna (1). Nadesłane zdjęcia wraz z opisem zostały włączone do prezentacji, która później została poddana ocenie przez Komisję Konkursową. W skład Komisji weszli: Izabela Lampart z Rzeszowa – Specjalista Architektury Ogrodnictwa, specjalnie zaproszona na tę okoliczność, dwóch przedstawicieli Biura LGD oraz reprezentanci gmin członkowskich.

Warto podkreślić szczególne zaangażowanie Elżbiety Fąfary (stażystki w Biurze LGD) w organizację obydwu edycji Konkursu, która od początku do końca była w stałym kontakcie z uczestnikami i udzielała im wszelkich niezbędnych informacji.

Dwuetałpowa ocena

Ocena odbywała się dwuetałpowo. Najpierw, na podstawie prezentacji stworzonej z nadesłanych zdjęć i opisów ogrodów, w zakresie kryteriów konkursowych i skali punktowej zawartej w Regulaminie. Po burzliwych naradach wybranych zostało 13 ogrodów, które przeszły do kolejnego etapu oceny.

W drugim etapie Komisja wyruszyła w teren. Wg wcześniejszych ustaleń ocenie poddano 8 najwyżej punktowanych ogrodów wyłonionych w pierwszym etapie. Podczas oceny zwracano uwagę na roślinność rodzimego pochodzenia, układ przestrzenny ogrodu, kompozycję, dekoracyjność i pomysłowość, małą architekturę ogrodową, estetykę części mieszkalnej, gospodarczej i rekreacyjnej przylegającej do ogrodu.

Po wizytacji i naradzie w biurze LGD wyłonione zostały zwycięskie ogrody, które znalazły się na podium. Natomiast pozostali finaliści otrzymali wyróżnienia.

Podsumowanie

Uroczyste podsumowanie konkursu oraz spotkanie z finalistami i rozdanie nagród w Biurze LGD było doskonałą okazją do wymiany swoich spostrzeżeń dotyczących organizacji konkursu. Uczestnicy spotkania stwierdzili też, że pomysł warto powtórzyć, żeby dać możliwość wykazać się innym miłośnikom przydomowych ogrodów. „Ten konkurs to doskonały pomysł!” – podkreślali jednogłśnie.

Konkurs „na bis”

Na podstawie tych opinii Zarząd LGD postanowił zorganizować drugą edycję konkursu ze zmienionym terminem. W ten sposób zorganizowano wiosenną edycję, do której zgłoszono 19 ogrodów: Strzyżów (6), Wiśniowa (3), Frysztak (6), Wojaszówka (2), Korczyzna (1) i Krościenko Wyżne (1).

Elżbieta Fąfara:

Konkurs przyczynił się przede wszystkim do promocji dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru LGD poprzez zaprezentowanie najpiękniejszych ogrodów. W tym przypadku aktywność mieszkańców pokazała, jak wysoka jest ich świadomość w zachowywaniu tradycyjnych form w urządzaniu swoich posesji.

Wydawca:

Biuro Stowarzyszenia Czarnorzecko-Strzyżowska Lokalna Grupa Działania, ul. Przecławczyka 5, 38-100 Strzyżów, tel. (17) 276 46 03

Redaktor naczelny: Andrzej Łapkowski

Redaktor prowadzący wydanie: Andrzej Łapkowski

Kolegium redakcyjne: Jerzy Moskwa, Anna Belch, Damian Kut, Elżbieta Fąfara

Skład: Tomasz Świętoniowski

Druk: GS Projekt Grzegorz Szmyd

Kontakt: kierownik@lgdleader.itl.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami.

Nakład: 500 egzemplarzy

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
Europa inwestująca w obszary wiejskie
Publikacja bezpłatna, współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Osi 4 LEADER

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ISSN 2084-1620

Dokonując przeglądu zgłoszonych ogrodów zauważono, że uczestnicy konkursu urządając swoje otoczenie wykazują się coraz większą pomysłowością, wiedzą ogrodniczą, a w swoją pracę wkładają dużo wysiłku i co najważniejsze serca.

WYNIKI FINAŁU

Poniżej publikujemy listę laureatów Konkursu „Najpiękniejszy ogród przydomowy” z dwóch lat.

Edycja 2011:

Miejsce 1 - Renata Tokarska-Fortuna (Dobrzechów)

Miejsce 2 - Małgorzata Książek (Wiśniowa)

Miejsce 3 - Elżbieta Musiał (Łęki Strzyżowskie)

Wyróżnienia otrzymali: Violetta i Andrzej Wietecha (Strzyżów), Katarzyna Joanna Hałas (Dobrzechów), Halina Turoń (Bonarówka), Aldona Jajuga Karol (Strzyżów), Marta i Robert Banaś (Markuszowa), Grzegorz Mikuszewski (Szufnarowa), Jadwiga Majcher (Kozłówek), Maria Kępa (Dobrzechów), Dorota Wiśniowska (Glinik Dolny), Bernarda Michalska (Markuszowa).

Edycja 2012:

Miejsce 1 - Józef i Krystyna Majewscy (Frysztak)

Miejsce 2 - Bernadeta Wilisowska (Gogołów)

Miejsce 3 - Małgorzata i Jarosław Turoń (Glinik Zaborowski).

Wyróżnienia otrzymali: Natalia Wajda - Lubla, Halina Turoń- Bonarówka, Maria Marszałek - Krościenko Wyżne, Czesława Pawlik - Glinik Dolny, Bogusława i Józef Wajda - Kalembina, Ewa Jamrogowicz - Cieszyna, Elżbieta i Mariusz Jaworscy - Markuszowa, Grzegorz Tomczyk - Glinik Charzewski, Małgorzata Zarucka - Strzyżów, Zofia Moskal - Odrzykoń.

Trudny wybór

W dniu 21.06.2012 r. Komisja Konkursowa odwiedziła 6 ogrodów, które w pierwszym etapie uzyskały najwięcej punktów. Wśród nich należało wybrać trzech zwycięzców i ulokować na odpowiednich pozycjach. W trakcie wyjazdu terenowego wszyscy członkowie komisji podkreślali, że wybór nie należy do łatwych, gdyż ogrody poddawane ocenie są na wysokim poziomie.

Początkiem lipca odbyło się podsumowanie II edycji oraz rozdanie nagród. Ponadto większość laureatów obydwu edycji zgodziło się na podanie swoich danych kontaktowych w celu wymiany cennym doświadczeniem.

Serdecznie gratulujemy wszystkim uczestnikom, a w szczególności laureatom Konkursu!

Zapraszamy również do obejrzenia galerii zdjęć ogrodów na naszej stronie internetowej pod adresem:
www.lgdleader.pl

Poniżej prezentujemy kilka praktycznych rad, które zapewne będą przydatne dla każdego, kto chce, aby jego ogród wyglądał tak, jak ogrody zwycięzców w obydwu edycjach Konkursu „Najpiękniejszy ogród przydomowy”.

Aby ogród zawsze był kwitnący, pachnący, zielony... Przydatne rady laureatów

ELŻBIETA MUSIAŁ

Walka z mszycami i zarazami

Wyciąg z polnych ziół

Garść posiekanego skrzyphu polnego, garść posiekanych pokrzyw, garść posiekanego krwawniku. Całość moczyć w ok. 3 l wody (aby przykryć ziola) przez całą noc. Następnie zagotować, przestudzić, dodać kilka kropel mydła ogrodniczego lub płynu do naczyń i bez rozcieńczania stosować na rośliny obłożone mszycami (*wyciąg ten nie działa na róże*).

Aby zapobiegać różnym chorobom roślin w ogrodzie, na działce warzywnej jak i w szklarniach, można stosować „Wyciąg z pokrzywy”, który używa się do podlewania i do listnego opryskiwania prawie wszystkich roślin. Jako preparat na wzmocnienie roślin, a także przeciwko przędziorkom i mszycom.

MAŁGORZATA KSIĄŻEK

Jeśli szkodniki zdomowały się w ogrodzie, można je opryskać roślinnymi preparatami, które łatwo jest wykonać samemu. Mają one tę zaletę, że są nieszkodliwe dla ludzi i dla środowiska naturalnego.

Wyciąg ze skrzyphu polnego

Przygotowuje się go z 300 g świeżego lub 100 g suszonego skrzyphu na 3 litry wody.

Zalany w dużym garnku skrzyph należy pozostawić na 12 do 24 godzin, kilkakrotnie mieszając, po tym czasie zaczyn gotować ok. 1 minuty. Po ostudzeniu odcedzić i rozcieńczyć w proporcji 1:5.

Takim wyciągiem wielokrotnie przyskać zagrożone rośliny, np. róże, winorośl, pomidory, ogórki czy floksy. Wzmacnia on rośliny porażone przez choroby tj. plamistość, rdzę, kędzierzawość, mączniaki, a także atakowane przez roztocza. Stosować latem w dni słoneczne.

Poleca się również inne naturalne preparaty przeciwko mszycom, m.in. z czosnku, cebuli, mniszka lekarskiego czy z pokrzywy.

Wyciąg z czosnku

(200 g roztartych nasion zalać 10 l wody i pozostawić na 24 godziny) oraz wywar (wyciąg gotować przez 20 minut). Stosuje się je

bez rozcieńczania, także przeciwko innym szkodnikom oraz chorobom roślin.

Wywar z cebuli

75 g pociętej cebuli zalać 10 l wody i gotować przez 30 minut. Stosuje się bez rozcieńczania, również przeciwko chorobom grzybowym.

Wyciąg z mniszka lekarskiego (mleczu)

400 g liści zalać 10 l wody i zostawić na trzy godziny. Stosuje się bez rozcieńczania; niszczy również inne szkodniki.

RENATA TOKARSKA-FORTUNA

Jak dbać o trawnik w ogrodzie

W dni upalne korzystnie jest nie kosić co tydzień trawnika tylko raz na 10-14 dni, a jeżeli już to kosić bardzo wysoko. Przy wysokich temperaturach i mocnym słońcu trawnik może być miejscami „wypalony”, poźółkły, natomiast przy rzadszym koszeniu trawa zachowuje zielony i zdrowy wygląd. Jeśli areal ogrodu jest mały, warto kosić trawnik co 2 dni, pozostawiając skoszoną trawę na trawniku co użyźni naturalnie glebę. Na wiosnę dobrze jest trawnik „przejechać” kultywatorrem. Trawa dzięki temu się dotleni, zaś ta gorsza, uschnięta usuwa się.

Jak wykorzystać trawę skoszoną w ogrodzie?

Do wybetonowanego miejsca, gdzie np. kiedyś znajdował się obornik, po każdym skoszeniu trawnika, wysypywać skoszoną trawę wraz z resztkami warzyw i resztkami spożywczymi. Tam zachodzi proces rozkładu. Na jesień kompost ten wykorzystywać można do obłożenia róż oraz do podsypywania obrzeży, krzewów i drzew, jako nawóz, który użyźnia nie tylko rośliny, ale i glebę.

BERNADETA WILISOWSKA

Przycinanie krzewów

Tuje najlepiej przycinać początkiem wiosny, krzewy iglaste kiedy wypuszczają nowe korzonki, czyli połowa czerwca lub sierpień wtedy krzewy nie usychają tylko gęstnieją. Kiedy przycina się krzewy wtedy „idą” na boki, a nie w górę.

Na wiosnę sosny aby skarłowacić urywać paznokciami nowo wypuszczone pędy. Nie poleca się używania sprzętu ogrodowego do tego, ponieważ rośliny nie lubią mechanicznych cięć.

Bluszcz kiedy usychają najlepiej jest zetrwać zeschnięte pędy wtedy bluszcz zakwitnie na nowo. Podstawą odpowiedniej pielęgnacji jest obserwacja roślin i szybka reakcja na niepokojące zjawiska.

KRYSTYNA I JÓZEF MAJEWSKY

Nawadnianie ogrodu i podlewanie roślin

Ogród oraz wszystkie rośliny znajdujące się w nim najlepiej jest podlewać wodą „deszczówką”, ponieważ ma ona odpowiednią temperaturę oraz nie jest to woda twarda. Rośliny bardzo nie lubią twardej wody, a poza tym, jeśli podlejemy rośliny lodowatą wodą mogą one doznać szoku termicznego, co nie będzie dla nich korzystne.

Ochrona roślin przed wczesnowiosennymi przymrozkami

Rośliny dobrze jest okryć grubą agrowłókniną zimową, następnie z siatki ogrodowej i drewnianych kołeczek ustawić 15-centymetrowy płatek wokół rośliny, a do środka „upchać” zeschnięte liście z brzołek. Warto pamiętać o tym, że jeżeli używa się do okrywania roślin liści z drzew należy się upewnić, że są to liście z drzewa zdrowego, aby choroba nie przeniosła się na zimującą roślinę. Dobrze jest ocieplić rośliny rano dymem z podmokłych liści jak również delikatnie zraszać. Nie poleca się okrywania na jesień róż obornikiem, ponieważ wszelkie gryzonie kocą się w takich kopczykach.

Zebrała
ELŻBIETA FAJARA

Renata Tokarska-Fortuna

Dobrzechów 191
tel. (17) 276-61-01

Wykorzystanie naturalnego położenia terenu z rodzimą roślinnością i liczną architekturą ogrodową.

Katarzyna Hałas

Dobrzechów 95
tel. 604-574-948

Ogród ozdobiony dużą kolekcją roślin szlachetnych, które nadają ogrodowi piękny, kolorowy i nie monotony kształt.

Bernarda Michalska

Markuszowa 7c, tel. 784-755-130

Różnorodność krzewinek i ciekawie uformowane iglaki tworzą niepowtarzalny efekt całego ogrodu.

Violetta i Andrzej Wietecha

ul. Kombatantów 5,
Strzyżów
tel. (17) 276-45-23

Ukryte piękno pod kilkudziesięcioletnim dębem oraz szum wody z własnoręcznie wykonanego wodospadu.

Małgorzata Zarucka

ul. Kościuszki 10, Strzyżów
tel. (17) 276-28-55

Dominującą ilość iglaków uzupełniają różnokolorowe kwiaty oraz ozdobne kamienie wraz z korą.

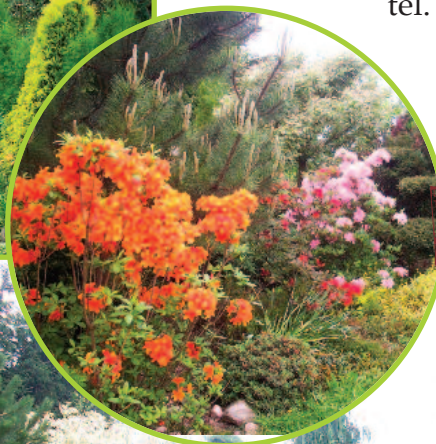
Maria Kępa – Dobrzechów 240, tel. (17) 276-60-60

Otoczenie, w którym dominują skalniaki, klomby kwiatowe i oczka wodne.

Elżbieta Musiał
Łęki Strzyżowskie 306
tel. (13) 438-57-67

III MIEJSCE
EDYCJA 2011

Ogród, w którym cały rok kwitną kwiaty, a stałymi bywalcami są rozmaite „żyjątka”.

**Małgorzata i Jarosław
Turoń**

Glinik Zaborowski 122a
tel. 604-452-443

III MIEJSCE
EDYCJA 2012

Ogród podzielony na strefy, otoczony kamiennym murkiem i efektownym oświetleniem.

Halina Turoń

Bonarówka 67, tel. (17) 276-52-30

Tradycyjny ogród z dwustoma gatunkami roślin, przemyślaną kompozycją oraz elementami małej architektury.

Grzegorz Mikuszewski

Szufnarowa 236, tel. 694-240-904

Liczna architektura ogrodowa, różnorodność kwiatów oraz drzewek ozdobnych i owocowych.

**Bernadeta
Wilisowska**

Gogołów 96
tel. 600-569-692

Fontanna, dekoracje z kamienia i kory drzewnej oraz zachwycająca różnorodność gatunkowa.

Elżbieta i Mariusz Jaworscy

Markuszowa 69A, tel. (17) 277-61-01

Ogród z grotą obsadzoną różnokolorowymi kwiatami i ciekawymi krzewinkami.

Małgorzata Książek

Wiśniowa 102 a, tel. (17) 277-54-92

Różne formy architektury ogrodowej obsadzone kwiatami oraz staw w którym króluje piękne karasie.

Marta i Robert Banaś

Markuszowa 76 a
tel. (17) 277-66-72

Ogród wypełniony małymi krzewinkami i różnogatunkowymi kwiatami nasadzonymi w gazonach.

Natalia Wajda

Lubla 207
tel. 507-135-372

EDYCJA
WYRÓŻNIENIE
2012

Przejrzysta przestrzeń ogrodu, wypełniona wieloma elementami małej architektury ogrodowej.

Bogusława i Józef Wajda

Kalembina 22
tel. (17) 277-58-59

EDYCJA
WYRÓŻNIENIE
2012

Skalniak z roślinnością egzotyczną i kolorowy kamyczek to ciekawy efekt wizualny.

Ewa Jamrogowicz

Cieszyna 303, tel. 533-524-957

EDYCJA
WYRÓŻNIENIE
2012

Mały obszar ogrodu wykorzystany dekoracyjnie i wypoczynkowo.

Aldona Jajuga Karol

ul. Sobieskiego 52, Strzyżów, tel. 502-818-443

Aranżacja roślin, wiekowe narzędzia rolne i oczko wodne ze starym mostkiem dobrze oddają rustykalny charakter całości.

Maria Marszałek

ul. Południowa 182,
Krościenko Wyżne
tel. (13) 431-59-24

Ogród pokoleniowy co roku urozmaicany kolorową roślinnością.

Józef i Krystyna Majewscy

os. Młodość 10, Frysztak

tel. (17) 277-75-44

Wydzielone rabaty bylinowe, klomby obsadzone roślinami iglastymi, samodzielnie wykonana stolarka ogrodowa i wiele kolorowej roślinności.

Zofia Moskal

ul. Władysława Jagiełły 27,
Odrzykoń, tel. 668-040-922

Bogata różnorodna szata roślinna oraz wiele drzew i krzewów iglastych.

Dorota Wiśniowska

Glinik Dolny 123
tel. 508-153-378

Niezliczona ilość krzewów, kwiatów oraz własnoręcznie wykonana stolarka ogrodowa.

Grzegorz Tomczyk

Glinik Charzewski 215

Rozłożysty ogród wyposażony w drewniane konstrukcje, kwiaty i małe krzewinki.

Czesława Pawlik

Glinik Dolny 157
tel. 784-744-271

Sielski, przytulny ogród z dużą ilością kolorowych kwiatów, bylin oraz roślin iglastych.

Jadwiga Majcher

Kozłówek 27
tel. (17) 277-56-95

Umiejętnie zagospodarowany każdy fragment ogrodu architekturą ogrodową, kwiatami oraz kolorowym ozdobnym kamyczkiem.

